

הודעה לעיתונות:

סקירת פעילות הפיקוח על הבנקים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור

תמצית

- בסקירה זו נציג את עיקרי פעילות הפיקוח על הבנקים (להלן – הפיקוח) בשנים האחרונות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור, לרבות ממצאים ודרישות מביקורות וסקירות שנערכו.
- בשנים האחרונות הגבירו מדינות מובילות בעולם את מאבקן בהון השחור ובהעלמות מס, לרבות פעילות אינטנסיבית לאיתור כספים המוחזקים במדינות מחוץ למדינת התושבות. בהתאם לכך, חלה החמרה משמעותית בחובות אשר הדין מטיל על הבנקים לבדוק פעולות שלקוחות מבצעים בחשבונותיהם, לאתר פעולות חשודות, לדווח עליהן ובמקרים מסוימים אף למנוע אותם. בנקים אשר אינם פועלים באופן הנדרש נחשפים לקנסות ולסנקציות משמעותיות אחרות. כתוצאה מכך, גבר החיכוך שבין בנקים לבין חלק מלקוחותיהם, שכן כתוצאה מהאמור לעיל, בנקים החמירו את הבדיקות שהם מבצעים להכרת הלקוחות ולקבלת הסברים לגבי העברות הכספים המתבצעות אל חשבונותיהם ומהם.
- מניתוח שערך הפיקוח על הבנקים עולה שביחס לשנים קודמות, המערכת הבנקאית, ככלל, אימצה מדיניות מוקפדת וזהירה בנושא סיכוני הלבנת הון ומימון טרור, וכן שחל בשנים האחרונות שיפור משמעותי בהטמעת בקרות ומערכי ניטור איכותיים. בנוסף, ניכר שהמערכת הבנקאית השקיעה משאבים משמעותיים במערכות מידע לניהול סיכוני הלבנת הון ומימון טרור בהלימה לרמת הסיכון. עם זאת, מבדיקות עולה כי בחלק מהבנקים מערכים מסוימים דורשים עדכון והתאמה לנוכח הסיכונים הקיימים והמתהווים, בין היתר על רקע משבר הקורונה והגידול בשימוש באמצעי תשלום מתקדמים ונדרש לשפרם.
- בהתאם לכך, הפיקוח פועל במגוון הכלים שברשותו על מנת לעקוב אחר תיקון הליקויים ודורש מהבנקים חיזוק של אפקטיביות מערכי הבקרה. צעדים אלה נועדו להקנות למערכת הבנקאית כלים טובים יותר בהתמודדות עם הסיכון, למשל על ידי שיפור יכולת האיתור של פעילות חריגה.

פעילות הפיקוח בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור

מעבר למעקב השוטף שהפיקוח מבצע אחר ההתפתחויות והאירועים המהותיים בכל אחד מהבנקים, ובהמשך לבדיקות משנים קודמות בנושא זה, הפיקוח על הבנקים ביצע בשנים האחרונות סדרה של בדיקות ייעודיות בבנקים שונים בנושאים שזוהו בסיכון גבוה לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור, לדוגמא: חשבונות עתירי פעילות במזומן וחשבונות עתירי העברות בינלאומיות, נותני שירותי מטבע, מדיניות הציות שנקבעה תוך התמקדות בשלוחות חו"ל, איסור הלבנת הון בהלוואות לדוור. פעילות הפיקוח בתחום זה כללה בנוסף:

הסדרה - ערוצי ההסדרה העיקריים בכלל ובנושאי ציות בפרט הם פרסום הוראות ניהול בנקאי תקין, קבצי שאלות ותשובות המלווים את ההוראות, ומכתבים פיקוחיים. כך למשל, בתקופה האחרונה מגבש הפיקוח הסדרה פיקוחית אחידה בהיבטים של איסור הלבנת הון ומימון טרור, אשר תחול ביחס לכלל שירותי התשלום הניתנים על ידי תאגידים בנקאיים, ופרסם הקלות בנוגע לחובות החלות על בנקים בקשר עם חשבונות של גופים פיננסיים. בנוסף, פרסם הפיקוח מכתב למערכת הבנקאית בנושא ביצוע העברות בנקאיות מול מוסדות פיננסיים הפועלים באיחוד האמירויות הערביות, המפרט צעדים ליצירת סביבת פעילות מופחתת סיכון בפעילות..

הטיפול בשלוחות חו"ל - פעילות רבה נעשתה במטרה לחזק את הפיקוח על שלוחות חו"ל, זאת לנוכח אתגרי הניהול והבקרה הייחודיים ורמות הסיכון הגבוהות הכרוכות בפעילות שם. במסגרת זו, נקט הפיקוח בשנים האחרונות בסדרת צעדים, לרבות בדיקת האופן בו התאגידים הבנקאיים מנטרים ומפקחים אחר הנעשה בשלוחותיהן והרחבת הדרישות בהקשר זה¹. צעדים אלו הובילו בין היתר לצמצום משמעותי בפעילות השלוחות בחו"ל.

הערכת סיכונים של המערכת הבנקאית, בהתאם לדרישת ה-FATF - ארגון ה-FATF הינו ארגון בינלאומי מוביל, אשר קובע את הסטנדרטים הבינלאומיים למאבק בהלבנת הון ובמימון טרור, ואשר מנהל מעקב תקופתי אחר יישומן במדינות השונות. במסגרת מעקב זה, דרש הארגון ממדינת ישראל לערוך בשנת 2020 עדכון להערכת הסיכונים הלאומית בתחום הלבנת הון ומימון טרור, אשר נערכה לאחרונה בשנת 2017. במסגרת זו כל רגולטור פיננסי נדרש לערוך עדכון להערכת הסיכונים עבור הגופים עליהם הוא מפקח. הפיקוח נענה פעם נוספת לבקשת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן-"הרשות") להוביל את קבוצת העבודה של הרגולטורים הפיננסיים לצורך ביסוס הערכת הסיכונים של המערכת הפיננסית. הפיקוח גיבש הערכה לדרוג הסיכון עבור מוקדי הסיכון העיקריים, הקיימים והמתהווים אליהם המערכת הבנקאית חשופה בהיבטי הלבנת הון ומימון טרור. ממצאי הערכת הסיכונים, והמלצות הפיקוח לקידום הנושא ברמה הלאומית, הועברו לרשות.

בנוסף, על פי הסטנדרטים של ארגון ה-FATF המפקחים נדרשים לבצע הערכה ייעודית לסיכונים הלבנת הון ומימון טרור עבור התאגידים המפוקחים על ידם. בהתאם לכך, הפיקוח גיבש מתודולוגיה המותאמת למאפיינים הייחודיים של סיכונים הלבנת הון ומימון טרור. המתודולוגיה נגזרת ממתודולוגיה פיקוחית כוללת המבוססת על הערכה לסיכון המובנה, לאיכות ניהול הסיכון ולסיכון השיורי. ממצאי הערכת הסיכונים הוצגו בפני הבנקים והם ישמשו בין היתר כבסיס לקביעת מדיניות פיקוחית וסדרי עדיפויות, תוך יישום גישה מבוססת סיכון בניהול הסיכונים והקצאת משאבים יעילה להפחתת וניהול אפקטיבי של הסיכונים שזוהו.

משבר הקורונה - הסיכונים הפוטנציאליים לתאגידים בנקאיים בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור גדלו על רקע משבר הקורונה, נוכח שינויים שזוהו בסוג ובהיקף הפעילות של לקוחות עסקיים וניסיונות של גורמים עבריינים לניצול משבר הקורונה לביצוע פשיעה פיננסית ברמה לאומית ובינלאומית. על רקע זה, שלח הפיקוח ים שני מכתבים פיקוחיים כלהלן:

- דגשים לניהול ומעקב אחר סיכונים הלבנת הון ומימון טרור על רקע משבר הקורונה, לרבות דרישה לוודא שאמצעי הניטור והבקורת שהתאגידים הבנקאיים מיישמים לצורך זיהוי פעילויות פיננסיות חריגות, ותאמו לשינויים שזוהו או לשינויים הצפויים בדפוסי הפעולה של הלקוחות על רקע המשבר.

¹ תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין "פיקוח על שלוחות בחו"ל" משנת 2018

- דגשים לניהול סיכוני מודל ושימוש בכלים טכנולוגיים וחדשניים בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, לרבות דרישה לבחון את נאותות ואפקטיביות השימוש במודלים ובכלים טכנולוגיים, בהתאם לגישה מבוססת סיכון וכן לפעול על מנת להבטיח ניהול נאות של סיכוני מודל בתחום זה. במקביל ובמטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו, וכן, כדי לסייע למשקי הבית ולעסקים לצלוח את התקופה המתגרת הזו, בדומה לרגולטורים מקבילים בעולם, הפיקוח על הבנקים פרסם שורת הקלות רגולטוריות, בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, הן ברמת המערכת הבנקאית והן ברמת הבנק הבודד על מנת להקל על משקי הבית והעסקים הקטנים ולהסיר חסמים רגולטוריים שיאפשרו בין היתר המשכיות השירותים הבנקאיים החיוניים.

תובנות עיקריות מבדיקות שערך הפיקוח על הבנקים

מעבר למעקב השוטף שהפיקוח מבצע אחר ההתפתחויות והאירועים המהותיים בכל אחד מהתאגידים הבנקאיים, ובהמשך לבדיקות משנים קודמות בנושא זה, הפיקוח ביצע בשנים האחרונות סדרה של בדיקות ייעודיות בבנקים שונים בנושאים שזוהו בסיכון גבוה לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור (לדוגמא: חשבונות עתירי פעילות במזומן וחשבונות עתירי העברות בינלאומיות, נותני שירותי מטבע, מדיניות הציות שנקבעה תוך התמקדות בשלוחות חו"ל ואיסור הלבנת הון בהלוואות לדור).

הבדיקות נועדו לבחון את נאותות היישום וההטמעה של הוראות איסור הלבנת הון ומימון טרור, ובמסגרתן הושם דגש על בחינת נאותות הטיפול והדיווח, ובכלל זה נאותות המדיניות והנהלים, ונאותות תהליכי הזיהוי והניטור הקיימים בבנק, תוך מתן דגש, בין היתר, לתהליכי זיהוי לקוחות, "הכר את הלקוח", דירוג לקוחות בסיכון והדיווח על פעילות בלתי רגילה². בנוסף, הנושאים נבחנו גם בהיבט של איכות המערכות והאמצעים המיכוניים המשמשים את הניהול והבקרה בבנק.

המשמעות של הקצב המהיר של שינויים טכנולוגיים בעולם, הינה בין היתר כי הפשיעה הפיננסית הולכת ונעשית מתוחכמת ומאתגרת יותר. לפיכך הפיקוח מייחס חשיבות רבה לכך שהתאגידים הבנקאיים יפעלו לשיפור רציף ולשכלול המערכות והבקרות בהתאם.

להלן מפורטות חלק מהתובנות העיקריות שהבדיקות הללו העלו. נבהיר שהבדיקות נעשו בבנקים שונים, בנקודות זמן שונות. הנושאים שנבדקו אינם אחידים בכל הבנקים וגם הממצאים, במהותם ובעוצמתם שונים בין בנק לבנק. להלן מפורטים מספר מאפיינים שחזרו בכמה בנקים אשר להערכתנו משקפים את מצב כלל המערכת, גם אם לא את המצב של בנק זה או אחר. נדגיש כי ממצאים אלו מצביעים על ליקויים שנדרש לתקן על מנת לחזק את מערכות הבקרה, ואינם מעידים או משקפים ניהול לא אפקטיבי של הסיכון בכללותו.

1. הליך "הכר את הלקוח"

אחת הבקורות המשמעותיות ביותר לצורך איתור ודיווח לרשות על פעילות בלתי רגילה הינה ניטור אחר פעילות הלקוח. הבקרה נדרשת כדי להחליט האם סוג, אופי והיקף הפעילות עולה בקנה אחד עם הערכת הבנק לגבי הפעילות בחשבון ועם היכרותו את הלקוח כפי שגובש במסגרת הליך "הכר את הלקוח". הבדיקות העלו שבחלק מהבנקים נדרש שיפור בביצוע ובעדכון התקופתי הנדרש של הליך "הכר את הלקוח". להמחשה, נמצאו מקרים בהם זוהו חוסרים וליקויים מסויימים במידע הנדרש לביצוע ההליך. במקרים אילו **נדרשו** לתקן את הליקויים שנמצאו, לבצע תהליך של טיוב המידע בחשבונות הלקוחות בדגש על תושבי חוץ, ולוודא קיום של בקורות אפקטיביות שיבטיחו תיקון מכאן ולהבא.

² "פעילות בלתי רגילה" מוגדרת כפעילות שעל פי המידע המצוי ברשות הבנק, התעורר אצלו חשש שהיא קשורה לפעילות האסורה לפי חוק איסור הלבנת הון או חוק איסור מימון

2. תהליכי בקרה, איתור ודיווח על פעילויות בלתי רגילות

קביעת עומק הבדיקות הנדרשות לעניין בירור מקור הכספים של לקוחות הינה מטבעה סוגיה מקצועית מורכבת הכרוכה בהפעלת שיקול דעת מקצועי מצד הבנק. העיקרון המוביל הוא שנדרש מהבנק לבחון כל מקרה לגופו ולפעול בהתאם לגישה מבוססת סיכון, באופן שעומק הבדיקות יבטא את רמת הסיכון שלדעת הבנק כרוכה בפעילות, תוך בחינת הצורך בדיווח מתאים לרשות בהתאם לנסיבות. הבדיקות שנערכו העלו שבחלק מהבנקים נדרש לחזק את השימוש במודלים ובכלים טכנולוגיים מתקדמים על מנת לשפר את איכות תהליכי האיתור של פעילויות בלתי רגילות. במקרים אלה **הבנקים נדרשו** להעביר דיווחים נאותים לרשות וליישם תהליכי עבודה מובנים ובקורות משמעותיות ואפקטיביות שימנעו מקרים בהם פעילויות הנחזות כבלתי רגילות לא מזוהות ומדווחות לרשות בפרק הזמן הקצר ביותר בנסיבות העניין.

3. מעקב אחר תיקון ליקויים

הוראות הפיקוח על הבנקים מחייבות את הבנקים לפעול בשלושה קווי הגנה ולוודא קיום מערך בקרה אפקטיבי לניהול סיכונים, בין היתר לוודא תיקון ליקויים שזוהו ע"י קווי ההגנה. בדיקות בבנק מסויים העלו כי הטיפול בליקויים המתייחסים להיבטי איסור הלבנת הון שזוהו על ידי הבנק עצמו בשלוחות הבנק בחו"ל התעכב זמן רב או לחילופין הליקויים תוקנו בצורה חלקית. **הבנק נדרש** להטמיע תהליכי ניהול ומעקב אפקטיביים על מנת לוודא שמצב דומה לא יקרה בעתיד.

4. תהליך הערכת הסיכונים הפנימי לזיהוי מוקדי סיכון הלבנת הון ומימון טרור, קיימים ומתהווים

בנקים נדרשים לערוך מדי שנה הערכת סיכונים, אשר צריכה להוות את התשתית ליישום ניהול מבוסס סיכון על ידם, ובין השאר לאפשר הקצאה הולמת של משאבים לניהול אפקטיבי של הסיכונים שגלומים בכל סוג פעילות. הציפיה הפיקוחית היא שהערכת הסיכונים תתבצע ברמה הקבוצתית (תתייחס גם לחברות הבת בארץ ובחו"ל) לגבי הלבנת הון ולגבי מימון טרור וכלול את כל היבטי הסיכון הרלבנטיים, לרבות התייחסות ספציפית להיבטי מיסוי ולפעילות חוצה גבולות (Cross Border) תוך קביעת פרמטרים כמותיים ואיכותיים למדידת הסיכון. הדרגים הבכירים בבנק נדרשים לוודא שהם פועלים בהתאם להערכת הסיכונים וכי הקצאת המאמצים והתשומות בשלושת קווי ההגנה של הבנק תיעשה באופן התואם את תוצאותיה.

הפיקוח ביצע תהליך מקיף לבדיקת נאותות הערכת הסיכונים הפנימית האמורה. סבב הבדיקות שנערך העלה כי בחלק מהבנקים הערכת הסיכונים שנעשתה אינה מספקת.

בהתאם לכך, **הפיקוח על הבנקים הורה לבנקים** שבהם נמצאו הליקויים לתקן את הליקויים. במסגרת זו הודגש תפקידה של ההנהלה הבכירה בבנק לוודא הטמעת ממצאי הערכת הסיכונים, בין היתר, בתהליך קבלת ההחלטות בבנק, בהיבטים השונים (לדוגמה: בהחלטות הקשורות לתכנית העבודה של הבנק, בהחלטות על הקצאת משאבים, עדכון נהלי ותהליכי עבודה, הפצת חוזרים והדרכות לעובדים ועדכון קריטריונים שנקבעו בהתרעות הממוכנות).

5. מחסור במשאבים המוקצים לבקרה וניהול הסיכון

בשנים האחרונות, נוספו דרישות רגולטוריות משמעותיות בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור. דרישות אלה מחייבות את הבנקים לקיים בקורות אינטנסיביות אחר הפעילות בחשבונות הלקוחות. דבר זה מחייב הקצאת משאבים נאותה, הן לצורך השבחת כוח האדם המקצועי והן לצורך שדרוג המערכות המיכוניות התומכות במערכי הבקרה וניהול הסיכונים.

נדגיש בהקשר זה שהפיקוח על הבנקים מעודד את הבנקים לבחון, להטמיע וליישם כלים טכנולוגיים מתקדמים. כלים כאלה מופעלים מזה כמה שנים בבנקים מובילים בחו"ל וברור שהפעלה מושכלת שלהם

יכולה לשפר מהותית את אפקטיביות ניהול הסיכונים בבנק. עם זאת, הטמעה נאותה שלהם מהווה אתגר גדול לכל בנק, בעיקר מכיוון שהיא מחייבת השקעה מסיבית של לימוד, מאמץ וזמן ניהולי. מהבדיקות שנערכו עולה כי (א) חלק מהבנקים מתחילים בהטמעה זהירה של מערכות זיהוי וניטור מתקדמות (ב) בחלק מהבנקים נראה כי היקף התשומות המוקצות עדיין אינו מספק ביחס לגידול המשמעותי שחל בסיכון ובדרישות הרגולטוריות. **בנקים אלה נדרשו לבחון ולהרחיב בהתאם את היקף המשאבים המוקצים על ידם, וזאת לפי הנדרש על מנת לוודא עמידה בדרישות.**

6. דיווח נתונים לפיקוח

הפיקוח ביצע תהליך מקיף לבדיקת נאותות נתוני הסיכון הכמותיים המדווחים אליו ע"י התאגידים הבנקאיים בהתאם להוראת דיווח 825 "דוח חצי שנתי על חשיפה לסיכונים ציות". בהתבסס על ממצאי הבדיקה, הפיקוח פרסם בשנת 2020 תיקון להוראה, אשר מרחיב ומחדד את המידע שנכלל בה. התיקון מגביר את השימוש בדיווח ככלי אפקטיבי שמסייע בתהליך זיהוי והערכת הסיכונים ברמת התאגיד הבנקאי וברמת המערכת הבנקאית.

פעילות הסדרתית - הפיקוח על הבנקים מקדם פעילות הסדרתית בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, במטרה לחזק את ניהול סיכון הציות בבנקים, ולהקל על פעילותם של קבוצות ייעודיות שונות מול המערכת הבנקאית בישראל, כך למשל:

1. **גיבוש אסדרה פיקוחית אחידה, בהיבטים של איסור הלבנת הון ומימון טרור, אשר תחול ביחס לכלל שירותי התשלום, כהגדרתם בחוק שירותי תשלום, התשע"ט - 2019, שניתנים על ידי תאגידים בנקאיים;** האסדרה קובעת כי תחת מגבלות מסוימות המפורטות בהוראה, ניתן לפטור תאגידים בנקאיים מחלק מחובות צו איסור הלבנת הון החל עליהם, ולקבוע הסדרים חלופיים תחתם. אסדרה זו באה על רקע התפתחותם בישראל של שירותי תשלום מתקדמים, דוגמת אפליקציות התשלומים, במהלך השנים האחרונות, הן מבחינת היקפי הפעילות והן מבחינת האפשרויות לבצע תשלומים במסגרת רכישת מוצרים ושירותים בבתי עסק.

2. **פרסם מכתב למערכת הבנקאית בנושא ביצוע העברות בנקאיות מול מוסדות פיננסיים הפועלים באיחוד האמירויות הערביות, המתאר מספר צעדים ליצירת סביבת פעילות מופחתת סיכון בפעילות;** זאת במטרה לאפשר קידום פעילות בנקאית שתתמוך בפעילות הכלכלית והמסחר בין המדינות, תוך ניהול סיכונים מוקפד המצריך הקצאת משאבים הולמים ללימוד הסביבה העסקית, היכרות עם המוסדות הפיננסיים הרלוונטיים, וביצוע בקורות שוטפות. זאת ועוד, הפיקוח על הבנקים עורך סקירות אודות המערכת הפיננסית והרגולציה בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור באיחוד האמירויות, בחריין, מרוקו וסודן.

3. **פרסום הקלות (מתן פטור) בנוגע לחובה החלה על בנקים ברישום נהנים ובעלי שליטה בחשבונות של גופים פיננסיים מוסדרים (נותני שירותי אשראי ופלטפורמות לתיווך אשראי), שקיבלו רישיון מאת רשות שוק ההון ושחל לגביהם צו איסור הלבנת הון ומימון טרור;** זאת במטרה להקל על יכולת ניהול חשבונות לגופים אלה בבנקים. ההקלה הוסדרה במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, שעניינה "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור" (להלן: "ההוראה").

4. **נקט בסדרת צעדים שנועדה לעודד את התחרות והחדשנות במערכת הבנקאית בישראל, להקל על האתגרים העומדים בפני חברות הפינטק, לרבות בפעילותן מול המערכת הבנקאית, כך למשל:**

4.1. פרסם הנחייה לתאגידי הבנקאיים³ לקבוע מדיניות ונהלים לפתיחה וניהול חשבונות בנק עבור שירותים פיננסיים מוסדרים וסקר את מסמכי המדיניות של הבנקים בתחום תוך דגש על בחינת העילות לסירוב סביר לפתיחת חשבון וניהולו. מהסקירה עלה כי מדובר בטעמים לגיטימיים וסבירים לניהול הסיכונים של הבנקים. בהקשר זה יצוין כי הפיקוח ערך סקר לחברות פינטק, במטרה ללמוד על ההזדמנויות והאתגרים העומדים בפני חברות פינטק בממשק עם המערכת הבנקאית בישראל. מניתוח תוצאות הסקר עלה, בין השאר, כי חברות הפינטק משתפות פעולה עם בנקים לצורך הטמעת הטכנולוגיה שלהן בבנק וכי בנקים משקיעים בחברות פינטק. עם זאת, עדיין עומדים בפני חברות אלה מספר אתגרים אשר מעכבים את יכולת התפתחותן, המתייחסים לתהליכי ניהול חשבון בתאגיד הבנקאי שמושפעים בעיקר מהיעדר צו איסור הלבנת על נותן שירות בנק פיננסי ונותן שירותי תשלום והיעדר רגולטור ייעודי לנותן שירותי תשלום.

4.2. פתח מוקד סיוע, לחברות פינטק, שמטרתו לסייע לחברות הנתקלות בקשיים בתהליכי פתיחת חשבון בנק או ניהולו.

5. **בוחן את ההתפתחויות בעולם בנושא המטבעות הקריפטוגרפיים בדגש על הרגולציה וניהול הסיכונים של המערכת הבנקאית, ופועל להסדרת הנחיות שתואמת את הסטנדרטים הבינלאומיים.** הפעילות שמקורה בנכסים וירטואליים מגלמת בתוכה סיכונים שונים, שבגינם הזירה הבנקאית העולמית רואה פעילות זאת כפעילות בסיכון גבוה, לרבות לעניין סיכון איסור הלבנת הון ואסור מימון טרור. במהלך חודש פברואר 2021 אישרה ועדת החוקה, חוק ומשפט בהצעת צו איסור הלבנת הון לנותני שירותים פיננסיים⁴, בהם גם נותני שירותים במטבעות וירטואליים. נכון למועד זה, לא חל צו אסור הלבנת הון על פעילותם של נותני שירותים במטבעות וירטואליים ולמיטב ידיעתנו לא ניתנו רישיונות לגופים אלו. בהיעדר רישוי וצו אסור הלבנת הון בתוקף על הפעילות, עמדת הפיקוח על הבנקים היא כי יש לנקוט בגישה זהירה ואין לחייב את הבנקים לתת שירותים הקשורים לנכסים וירטואליים לגוף, בין יחיד ובין תאגיד, שעיסוקו בנכסים וירטואליים. הציפייה היא כי בנק הבוחר לתת שירותים אלו, נדרש לפעול אגב ניהול סיכונים מושכל, לרבות ניטור הפעילות ברמה מספקת על מנת להבטיח כי אין בה בכדי לשמש להלבנת הון או למימון טרור. הפיקוח על הבנקים בוחן בימים אלו את ההשלכות של החלת משטר אסור הלבנת הון על נותני שירות אלו ואת הצעדים הנדרשים מול המערכת הבנקאית בתחום זה.

6. **עדכון ההסדר לעניין פתיחת חשבון למבקש מקלט בישראל ולנהנה מהגנה זמנית; במסגרת ההסדר נוספו הבהרות בנוגע לפתיחת החשבון וניהולו, כך שיתאפשר למבקשי מקלט ולנהנים מהגנה זמנית, לפתוח חשבונות ולנהלם בצורה תקינה על-ידי הצגת האישורים המונפקים להם על-ידי רשות האוכלוסין וההגירה.**

7. **גיבוש "אמנת זמינות פיננסית"** בשיתוף עם המערכת הבנקאית, שהיא אמנה וולונטרית, במטרה לצמצום תופעת אלימות כלכלית נגד נשים נפגעות אלימות, השוהות במקלטים ובדירות מעבר. במסגרת האמנה, מתאפשר לאותן נשים לבצע הליך מזורז לפתיחת חשבון, גם אם ברשותן מסמך זיהוי שאינו תעודת זהות כנדרש בצו איסור הלבנת הון.

³ מכתב המפקחת על הבנקים מיום 15.04.2018 בנושא "פעילות התאגידי הבנקאיים מול לקוחות מסוג נותני שירותים פיננסיים מוסדרים ורכזי הצעה"

⁴ צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירות בנק פיננסי ונותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשפ"א-2020